

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton.

Előfizetési ára: egész évre 60 Lei, fél évre 30 Lei, egyes szám 2 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta) Református lelkészi hivatal, a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő. Kiadóhivatal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám. Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések díja, reklamációk Konrád Géza címére Nagyvárad, Ór-utca 1. sz. küldendők.

Eszményeink.

[Folytatás.]

Mert ez világosságot ad nemcsak egyéni életünkben, hanem faji öntudatunkban megszilárdít, megacéloz. Mert nem egy bizonyos ismeret, nem a tudás egyik faja, hanem az ismeretek kiformulázott alakja adja a kulturát. Nem a fa, hanem a gerendázat, nem a téglá, hanem az épület, nem a márvány, hanem a szobor, nem a háborgó tenger, hanem a tengeren uszó hajó: ez a kultúra. Ennek a fényénél boldogul a világ, mert az ismeret napfénye övezi körül mindenütt.

És mint minden épület, minden szobor magán viseli alkotójának egyéniségét, úgy a mi kulturánknak is megvannak sajátosságai, magán viseli fajunk bélyegét. Ez a mi eszményünk, ennek előbbvitele a mi életcélunk. Ezért az eszményért küzdünk, hogy a megpróbáltatások között minden küzdelmen keresztül haladhasunk. A sors a feladatokban mutatja meg minden nemzedéknek, hogy milyen naggyá lehet. És a feladatok annál nagyobbak, minél törpebb egy kor. Lehetnek-e nagyobb feladatok, mint aminők ma várnak mi reánk. A magunkba szivott, sajátunkká vált műveltségünket, mint eszményt tovább szolgálni s mint jól megőrzött örökséget egy új nemzedéknek átadni.

Ennek az eszménynek vagyunk mi szószói! Ennek szolgálatába állítjuk iskoláinkat is. De a változott viszonyoknál fogva anyagi erők híján vagyunk, pedig ezt nekünk megértéssel elő kell teremtenünk. Nem fogadkozásra van szükségünk, mert fogadalmakból a kevés is sok, hűségből a sok is kevés. A nagy szavak csak renegátokat nevelnek, míg az igazi munka hőseket szül.

Mindannyiunknak érezni, tudni kell, hogy eszményünk megvalósításáért küzdeni, áldozni szent kötelesség. Kötelesség a szó legnemesebb

értelmében, ebben a szóban ott van a felelősség érzete, ott van annak tudata, hogy az magasabb helyről jövő küldetés.

* * *

Igy lesz ez az eszmény tisztító tűz, amelytől lelkünk aranyércéről leválik a salak; lobogó láng a mindennapi élet Arábiájában Kánaán felé; láng amely vezet, melegít. S ha életünk mező, rajta ez eszmény a levegő, amely éltet; lélek a testben, vágy a lemondásban; lüktető vér a bágyadt tagokban; cél amely hív, vonz; erő, mely küzdelmekre hajt; egyszóval mindaz, ami bennünk készség, akarat, tetterő, lelkesedés mindaz, amit szépnek vall a szivünk: kulturánk, életünk eszménye.

László János.

[Vége.]

Külföld

Az amerikai szesztilalom. Mint ismeretes, az Északamerikai Egyesült Államok 48 államot magában foglaló Uniója a szesztilalmat léptette életbe és pedig meglepően imponáló egyetértéssel, mert a 48 állam közül csak kettő szavazott ellene, a parlamentben pedig úgy oszlottak meg a szavazatok, hogy az alsóházban 282 képviselő a tilalom mellett, 128 pedig ellene szavazott, míg a szenátusban 65 helyeslő és 20 ellenző szóval ment keresztül a javaslat. De az amerikaiak nem elégsznek meg csupán a törvény meghozatalával, hanem szigorúan őrködnek annak betartása felett is. Nemrég történt, hogy az amerikai partok közelében egy angol hajórakományra között 400 dollár értékű alkoholt találtak elrejtve, amit be

akartak csempészni, de a hatóság elkobozta! egyszersmind erélyes hangú diplomáciai felszólítást intézett az Unió kormánya az angol kormányhoz, követelve, hogy alattvalóival a fennálló amerikai törvényeket igyekezzék betartatni. Hohenenthal Edmond az alkohol elleni világszövetség főtitkára most járja Európa különböző országait, hogy propaganda előadást tartson mindenütt az alkohol tilalom érdekében. Előadásaiból sok érdekes dolog tudható meg. Elmondja, hogy Amerikában a tilalom előtt $2\frac{1}{2}$ milliárd dollár értékű szeszt fogyasztottak évenként az emberek, ugyancsak ennyit költöttek az alkohol okozta betegségek és károk gyógyítására. Míg az alkohol tilalom óta Amerika képe egészen kicserélődött. A börtönök nagy része üres lett, ellenben az iskolákat meg kellett nagymérvben szaporítani. A férfiak dolgozabbak lettek, a bankokban a betétek megszorodtak. Az Unio 140 ezer orvosa közül csak 40 ezer kért engedélyt arra, hogy recepturájában alkoholt irhasson, ezek is csak 100 alkoholos receptet kapnak 3 hónapra az államtól és 10 napra csak egy liter bort irhatnak elő betegeinek. A gyógyszerész minden csepp alkoholért felelős az államnak, amit ő is csak engedéllyel szerezhet be. A szesztilalom életbeléptetésével éppenséggel nem mentek tönkre a szeszgyárosok, mert üzemük átalakításával, mint cipő, szövet, élelmiszergyárak tovább működnek. Érdekes, hogy a szőlősgazdák, különösen Kalifornia óriási területeken gazdálkodó szőlősgazdái maguk kérték egyenesen a szesztilalom törvényerőre emelését, mert úgy találták, hogy a szőlőből készült mazsolából, a szőlő nedvéből gyártott finom lekvárokból és magjából sajtolt olajból sokkal több pénzt kapnak, mintha a bortehermelés mellett maradnának meg. Tudnunk kell, hogy az európai Skandináv államokban hasonlóképpen már rég törvénybe van iktatva a szesztilalom.

Nagy hagyományok. I. Stokkes az amerikai keresztyén ifjúsági egyleteknek 140 ezer, az európaiaknak 900 ezer dollárt hagyományozott. Mrs. Russel Sape dúsgazdag nő belmissziói célokra, továbbá pogány misszióra, valamint kórházi célokra egyenként egy millió 600 ezer dollárt adományozott. Aranybetűkkel írta be nevét a nagy alapítók és adakozók közé a vasárnapi iskolák világszövetségének elnöke Heinz is, ki vasárnapi iskolai célokra egy millió dollárt hagyományozott. Végredeletét így kezdi: „Hálalom előtt bizonyoságot teszek Jézus Krisztusról, mint Megváltómról. Sok szenvedés iskoláján mentem át, de Istenben és az egyetlen Közbenjáróban való hitem csodálatosan megsegített. Ezt a hitet örökségként kaptam szüleimtől s ennek kö-

szönhetek minden sikert, mely az életben osztályrészemül jutott”

Az alma és fája. Edwards Jonathán amerikai lelképásztor a XVIII. században élt. Csaladját Isten félelmében és a Krisztus nagy szeretetében nevelte. Utódai közül ezeret felkutatottak. Ezek közül 15 theologiai igazgató, 100 egyetemi tanár, 100 híres ügyvéd, 60 orvos, 30 bíró, 60 író, százon felüli a lelkészek száma és még sokan vezető emberek az ipari és kereskedelmi életben. — Egy időben élt vele J. — gonosztevő. Ennek utódai közül 1200-at kutattak fel, Közülök 400 teljesen elzülött, 310 hivatásos koldus, 130 betörő, 60 tolvaj, 7 gyilkos. Az 1200-ból csak 20 dolgozott valami ipari munkában s ezeknek is fele börtönben tanulta meg mesterségét.

Svájci hírek. Genf és Basel példájára a zürichiek is kimondották az egyház és állam szétválasztását. A kantonális gyűlésen 156 lelkész volt jelen. A svájciak tisztult erkölcsi felfogására vall az a tény is, hogy végleg eltörölték a játékházakat; a 22 kanton közül csak 8 nyilatkozott a játékházak meghagyása mellett, 14 pedig elene. A kantonok határozatainak kimondása után az egész Svájcban népszavazás rendeltetett el, mely nagy többséggel szintén a játékházak eltörlése mellett nyilatkozott. A zürichi kanton református zsinata 78 szavazattal 57 ellen elhatározta, hogy ezentul nőket is felhatalmaz lelkészi funkciók végzésére, de a papnőknak férjhezmenés esetén le kell mondaniok lelkészi állásukról. Bernát István, a Kálvin szövetség elnöke Genfben járván, így ír e Genfben még ezelőtt 14 évvel végrehajtott szeparáció áldásos következményeiről: „Genfben az egyház és állam szétválasztása jórészt a papok ösztönzésére történt. Előidézője az volt, hogy az állam részéről oly nyomás érvényesült a kálvini egyház ellen, melyet tovább tűrni nem akartak, hanem a protestánsok összefogtak a katolikusokkal és keresztülvítették a szétválasztást. Az egyházak ma az önkéntes adózás alapján tartják fent magukat. A papokat egy központi pénztárból fizetik, melynek jövedelme az egyházi vagyontól és a hivek adományából áll. A vallásoktatást fenntartották, itt a költségek $\frac{1}{3}$ -át az állam fizeti. Az átmenet nagyon próbára tette az egyházat; igaz, hogy a közömbös elemek leváltak az egyház testéről, de a hitélet bensőbb és értékesebb lett”

Dr Gy. J.

Fölkérjük hátralékos előfizetőinket,

szíveskedjenek az esedékes díjakat minél előbb beküldeni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

Egyházi hírek

A tanítók visszamenőleg megállapított fizetése. A kolozsvári közoktatásügyi államtitkárság 42000—1922—VI. sz. alatt rendeletet adott ki, mely szerint a vármegyei közigazgatási bizottság által a tanítók részére megállapított fizetések csak azoknak szolgáltatandók ki, akik az egyenjogosító vizsgát letették. Tudomásunk szerint a fizetéseket kerületünkben — a közig. bizottságok végrehajtása következtében — már a legtöbb egyházban kifizették, az egyenjogosító vizsga pedig aránylag kevés tanítónak volt meg. Biharmegye közig. bizottsága, melyik a legerélyesebben járt el ebben az ügyben, most szeptember 13-iki ülésében újra foglalkozni fog az üggyel.

A szamos-krassói megújított templomot szept. 3-án szentelte fel Sulyok István püspök, aki Szatmárról kocsin indult el Csernák Béla bihari esperes, Bélték Lajos, Sárkövy Lajos szatmári; Balajthy Jenő biharpüspöki-i lelkészek kíséretében. A Szamos mellett fölfelé vezető országuton egymásután sorakoztak az apró kálvinista magyar falvak: Pálfalva, Ombod, Pettyén, Szamos-Kóród, Kiskolcs, Nagykolcs végül Krassó, a hol diadal-kapu alatt a község jegyzője és a görög kath. lelkész fogadta a püspök urat, — a református lelkész lakon pedig Széll György esperes, Soltész Elemér egyház kerületi főjegyző, meg a nagybányai egyházmegye papságának hatalmas tábora, velők a világiak: Domahidy Elemér főgondnok, Csaba Adorján nagybányai egyhm., Dr. Nagy Sándor nagykarolyi egyhm. gondnok stb. A templom terét egészen ellepte a szomszédos falvakból érkezett sok vendég. D. e. 10 órakor kezdődött az istentisztelet, amelyet Sulyok István püspök gyönyörű templomszentelő imádsága nyitott meg, s emelte ég felé a buzgósággal telt lelkeket. — Utána a egyes énekkel énekelt. Soltész Elemér egyházkerületi főjegyző predikált megragadó erővel; ő a Szamos völgyiek kedvelt predikátora, aki most már a 12-ik templomszentelés alkalmával szolgált. — Az urvacsorát a nagykolcsi és kiskolcsi lelkész osztotta ki közel egyezer hívő léleknek. Az istentiszteletet a Hymnusz zárta be. — A templomajtóban — persely helyett — négy hatalmas tábla telt meg a távozók adományával. A Szamosvölgyről azzal a benyomással tértünk haza, hogy ott egyházát szerető nép lakik. Példája buzdítson más egyházakat is hasonló áldozathozatalra.

Jubiláris ünnepély és lelkészi értekezlet Tenkén. E hó 3-án tett eleget a tenkei ref. egyház az egyházmegye azon rendeletének, hogy a 100 éves

fennállás emlékeztetere az egyházmegye minden gyülekezete rendezzen jubiláris ünnepélyt, melynek tiszta jövedelme a nagyszalontai internátus céljaira fordíttassék. Az ünnepélyt az egyházmegye vezetősége és tenkei egyház együtt rendezték és összekötötték a szalontai lelkészi kör értekezletével, melyen résztvettek a nagyszalontai, Kassay Béla tenkei, Arday Aladár gyantai, Nánassy Dániel feketetői és Szűcs Antal mezőbaji lelkészek. Rajtuk kívül Nagyváradról, Nagyszalontáról és Tenke szomszédságából sokan rándultak át, hogy részt vegyenek hitrokonaik ünnepében. A jól előkészített ünnepély isteni tisztelettel kezdődött délelőtt 10 órakor. Az ünnepi áhitattal összejött gyülekezet teljesen betöltötte a tágas templom minden zugát, hol elsőben Böszörményi Lajos a nagyszalontai egyházmegye esperese emelt föl szíveket, lelkeket megindító szép imájával Istenhez a jelenlevők lelkeit, az ima után Kassay Dezső soló éneke — melyet Kassay Magda kísért zongorán — gyönyörködtette a híveket; az ének véghangjaival a szószékre Debreczeni István nagyszalontai lelkész lépett föl, ki Jel. 3. r. 7, 8, 10—13. v. alapján tartott hatásosan előadott, mélyenszántó s mindeneket megrázó, buzdító egyházi beszédet és utóimát. Délben 90 terítékű közös ebéd volt, melyen Nagyvárad, Nagyszalonta és Tenke intelligenciája vallás és nemzetiség különbség nélkül résztvett s emelkedett hangulatban, lelkes felköszöntők mellett töltötte az időt délután 3 óráig, midőn a délelőtti óriási számú gyülekezet csaknem kivétel nélkül ismét sereglett a templomban, hol Arday Aladár gyantai lelkész tartott isteni tiszteletet Csel. 20, 35 b. alapján, mindenik meghatva, buzdítva és meggyőzve, hogy „jobb adni, mint venni.“ — Isteni tisztelet után esperes elnöklete alatt a nagyszalontai lelkészi kör megjelent 6 lelkésze tartott köri értekezletet, melyen különböző az egyházi életet és a lelkészeket érdeklő ügyeket beszéltek meg. Este a tenkei fürdő helyiségében műsoros táncestély volt, melyre oly nagy számú közönség gyűlt össze, hogy a műsort 2-szer egymásután kellett lejátszani s a fürdő tánctermetét mindkét ízben zsufolásig megtöltötte a niveans műsorban gyönyörködő s annak minden egyes számát nagy tetszéssel fogadó közönség.

A kétszeri előadás miatt megrövidített műsor száma közül megemlítendő: 1. A tenkei dalkör éneke. 2. Weinberger Sándor egyetemi hallgató soloéneke Fildán Irénke zongorakíséretével. 3. Rovács István nagyszalontai és egyházmegyei jegyző szavalata. 4. Mezey Elemér telepathikus mutatványai. 5. Fildán Irénke, Kassay Magda és Perger Károly 3-as vigjelenése. 6. Wesselényi Ida művészi cimbalomjátéka. 7. Kas-

say Magda és Kassay Dezső táncduettje, melyhez Kemény Erzsike zongorajátéka és a tenkei zenekar szolgáltatta a zenét, melyeknek mindenikét zugó tapsviharral honorálta a közönség. A szépen rendezett s a legvérmesebb reményeket felülmulóan sikerült ünnepélyről úgy a vidéki, mint a tenkei vendégek azon meggyőződéssel távoztak el, hogy erkölcsi, hitelesítő és egyháziasságra buzdító hatása sokkal felülmulja annak fényes anyagi sikerét, mely utóbbinak jellemzésére elég fölemlíteni, hogy a két isteni tiszteleten gyűlt perselypénz 1141 lei volt, a műsoros estély jövedelme 9907 lei, melyek a kiadások levonása után mintegy 9000 leivel gyarapítják a nagyszalontai internátus és a tenkei ref. egyház orgonaaalapjának tőkéjét.

K. B.

Egyházi terményadózás. Egyházaink jelen válságos helyzetekben többféle módon keresik az utát, amelyen haladva megmaradhassanak. Ezek között van, amelyik visszatért a legbiztosabb alapra: a terményadóra. Most a tiszaszentimreiről vesszük a részletesen tájékoztató hirt, hogy adóját terményben és szociális gondolkodással progresszíve állapította meg. Eszerint személyi adóban minden adóköteles egyháztag 16 liter búzát, 12 liter árpát és 2 koronát fizet; özvegy nők pedig ennek a felét. Vagyoni adóban minden adóköteles egyháztag minden egyenes adókorona után annyi terményt, amennyivel a régi párbér adóval kivett 10 évi átlag, az adófizetők 15 százalékának, mint bevehetetlennek levonásával biztosítva lesz. Így ma 650 adófizető állami vagyonadója 15.920 korona lévén, minden korona után fél liter árpa és fél liter buza esik. Összes kivetés 153 köből buza és 128 köből árpa, melyből a lelkész, a tanító és harangozó fizetése 74 köből buza és 66 köből árpa s a fennmaradó összeg az egyház többi szükségleteinek fedezésére bőven elég. Ez az adó elég magas, de jóval kevesebb, mint a régi volt és mindenekelőtt igazságosabb. A legkisebb kivetés 8 liter buza és 6 liter árpa, a jobb módú gazdára 60 liter buza és 56 liter árpa esik.

Az Országos Református Tanáregyesület 1922 augusztus 24-én, Mezőtúron tartotta XVI. rendes közgyűlését a következő programmal: 1922 augusztus hó 23-án d. u. 6 órakor a vallás-tanárak értekezlete a főgimnázium tanácstermében. Tárgya a vallásitanítási tanterv revíziója. Augusztus hó 24-én d. e. 8 órakor a Tanáregyesület választmányi gyűlése a református főgimnázium tanácstermében. D. e. 9 órakor istentisztelet. Istentisztelet után közgyűlés a főgimnázium disztermében, melynek tárgyai: 1. Dr. Dóczi Imre elnök megnyitó beszéde. 2. Dr. Tankó Béla előadása: Filozófiai világnézet és a középiskolák. 3. Rávasz Árpád előadása: A cserkészlet jelentősége

a jellemképzés szempontjából. 4. Jelentés az Egyesület működéséről és állapotáról. Pénztári jelentés. 6. A választmány és vallásitanári értekezlet előterjesztései. 7. A közgyűlés berekesztése. Délután 2 órakor közebed a Református Diákokthozban.

Egyházkerületi közgyűlés. Az elnökség a folyó évi szeptember 28-ik napjára, délelőtti 9 órai kezdettel a nagyvárad-újvárosi tanácsteremben egyházkerületi közgyűlést hirdetett meg, amelynek legfőbb tárgyai iskolai ügyek lesznek. A gyűlést megelőző nap délutánján már a tanügyi bizottság ülészik, hogy az előkészítést megtegye. Ezenkívül bírósági ülést is tűzött ki az elnökség a közgyűlés befejezése után, mivel esztendőnk óta huzódó felebbezések várják az elintézt

Hivatalos rész.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület.

1317—1822.

Nagytiszteletű Esperesi hivatalnak és iskolai hatóságoknak.

Tudomásulvétel s további intézkedés céljából van szerencsém közölni a következőket:

A mozgósítás alóli felmentések 1922 április 1-től újra kérendők. Erre vonatkozólag teljes terjedelmében közlöm az alábbi „körrendeletet”. A polgári hatóságok és ipari vállalatok mozgósításának szabályzata 34. cikke értelmében van szerencsénk tudomására hozni, hogy az 1922—23. évre engedélyezett felmentések csak 1923 március 31-ig bezárólag maradnak érvényben. Az 1923 április 1-től 1924 március 31-ig engedélyezendő felmentésekre nézve kérjük, sziveskedjék a fennhatósága alá tartozó iskolák igazgatóságait utasítani, hogy kerületi igazgatóságunkhoz legsürgősebben, de legkésőbb folyó évi augusztus 25-ig egy táblázatot terjesszenek be az iskolájuknál működő személyekről (tanárok, tanítók, hitoktatók tisztviselők), kiket esetleges mozgósítás alól okvetlenül fel kell menteni. A kérdéses kimutatások elkészítésénél a következőkre kell gondot fordítani: 1. Nem terjesztendő fel felmentés végett: a) akiknek nincs tisztázott katonai helyzetük, b) akik 1918—1923. évfolyambeliek, azaz 1896—1901. években születtek. 2. Ennek folytán csak azok terjesztendő fel felmentés végett, akiknek katonai helyzetük tisztázva van s az 1899—1916. évfolyamok valamelyikéhez tartoznak, azaz az 1877—1894. években születtek. Mivel azonban a polgári hatóságok és ipari vállalatok felmentéséről szóló szabályzat szerint csak feltétlenül szükséges személyzet felmentése engedélyezhető, kérjük intézkedni, hogy csak azok terjesztessenek fel felmentés végett, akik a szolgálatra nézve okvetlenül nélkülözhetlenek s akik nyugdíjasok, vagy az esetleg eszközözlendő kirendelések utján nem pótolhatók. 3. A felmentendő 3 csoportba sorozandók és pedig: a) Az első kimutatásba azok veendő fel, akik alacsonyabb rangsorozatba tartoznak (közemberek és altisztek), népfelkelők (1899—

1904. évfolyamok) és felmentettek, vagyis azok, akik a megyei hadkiegészítő által mentettek fel, vagy a hadügyminiszterium által, hogy az ujoncozási törvény 52. cikkének eleget tegyenek, vagyis azok, akiknek joguk van a tartalékos tiszti igazolvány elnyerésére pályázni b) A második kimutatás csak akkor készíthető el, ha az a) alattiak nem képesek a szolgálat követelményeinek eleget tenni, s azokat kell tartalmaznia, akik az alacsonyabb rangú tartalékba tartoznak. (1905—1916) évfolyamok; c) A harmadik kimutatásba, — amely csak feltétlen szükség esetén készíthető el — az 1899—1916 évfolyambeli tisztek vehetők fel. A kimutatásnak a következő adatokat kell tartalmaznia: Folyó szám, teljes név (elől a vezetéknév) születési hely, (község és megye) katonai állapot az évfolyam, rangfokozat és csapattest megnevezésével, vagyis azon katonai egység, amelyhez tartozik, p. o. 90. gyalogezred azon hadkiegészítő, melynél be van írva, s azon szám, mely alatt a hadkiegészítőnél nyilvántartatik, polgári állás annak megjelölésével, hogy milyen hatáskört tölt be és milyen címet visel, azon intézményt, melynél szolgál és a helységet, ahol az intézmény van s végül a „megjegyzés” rovatban a felmentés indoka. Tájékoztás céljából mellékelünk egy mintát az ezen pont alattiakra, valamint egy kimutatást a hadsereg elemeiről az 1923. április 1-ig napra. (lásd I. és II.) 4. A mentesek vagyis azok, akik nem soroztattak be. (az elbocsátottak) vagyis azok, akik bizonyos okokból a hadsereg kötelékéből elbocsátattak, s akik már hadkötelesek, a felmentendők között nem szerepelnek. Így azok a kimutatásba sem veendőek fel. 5. Az előző években tett intézkedések, amelyek felmentésekkel kapcsolatos munkálatokra vonatkoznak, semmiféle tekintendők. A kimutatások — tekintettel, hogy katonai hatóságnak kell — románul szerkesztendők. A középiskolák egyenként, a tanítókra vonatkozólag együttes kimutatás készíthető egy esperességghez tartozó tanítóságra. A kimutatások elkészítésének határideje, mely ideig azok hivatalomhoz felterjesztendők szeptember 28. napja. Későbbi felterjesztések nem vehetők figyelembe.

Teljes tisztelettel

Nagyvárad, 1922. szeptember 9.

Sulyok.

A vadászi ref. lelkészi hivatalól.

122—1922. sz.

Pályázat.

A vadászi ref. egyházközség presbyteriuma a megüresedett organista kántor-tanítói állásra pályázatot hirdet a következő feltételek mellett.

Javadalom: 1. Kézpénz negyedévi előleges részletekben az egyház pénztárából 600 lei. 2. 20 kis hold szántóföld haszonélvezete, vagy ha nem tejszik, a presbyterium általi megváltása 10.000 lei. 3. 2 darab kis kenderföld 100 lei. 4. 14 darab legelőilletőség 300 lei. 5. Szabadlakás kerttel.

Kántorságért külön: 1. 5 köböl buza 1500 lei. 2. 5 köböl tengeri 1500 lei. 3. Tisztességes stóla.

Kötelessége a tanítói és kántori teendők végzésén kívül a megkívánt alkalmakkor a lelkészi szolgálatok teljesítése. Pályázat beadandó a ref. lelkészi hivatalhoz szeptember 20-ig.

Presbyterium.

484—1922 eln. sz.

Pályázat

a nagyvárad református egyházközség Velence városrészi kántor-tanítói állására, amelynek javadalma: 1. két szoba, konyha, kamara és pincerész használatából álló lakás, 2. törzsfizetés címen 2000 lei, azaz kétezer lei, amelynek pótlására a f. tanévben az egyházközség 5200 lei, azaz ötezerkétezsáz lei drágasági segélyt ad, 3. kántori teendőikért 3000 lei, azaz háromezer lei. Kötelesség: az elemi osztályoknak egyházkzer, tanterv szerint vezetése, a velencei imaházban a kántorság ellátása és szükség esetén minden külön díj nélkül a belvárosi organista-kántorok helyettesítése s az egyházépítő munkában való segédkezés. Pályázók kérvényüket oklevéllel, szolgálati bizonyítvánnyal és katonai állapotukat igazoló okmánnyal f. évi szeptember 25-ig Csernák Béla esperes, iskolaszéki elnök urhoz adják be. Akik esetleg a kántorságban való jártasságukat előzetesen bemutatni akarják szept. hó 24-én délelőtt saját költségükön megjelenhetnek, utiköltségét azonban csak a megválasztottnak téríti meg az egyházközség. Az állást esperesi jóváhagyás után azonnal el kell foglalni. Nagyvárad, 1922. szeptember 1.

Elnökség.

Pályázat

A nyüvedei ref. egyház presbyteriuma a megüresedett organista kántortanítói állásra újból pályázatot hirdet. Javadalom: Tanítói fizetés.

1. A község közelében 8 $\frac{1}{4}$ hold jóminőségű szántóföld 1100 $\square$ ölével, melynek adóját az egyház fizeti.

2. Minden iskolaköteles gyermek után 1 véka buza fizetetik a község vékájával vagy 75 lei. Tengeri minden gyermek után 9 itce vagy 15 lei. Egy csirke minden gyermek után vagy 10 lei. Az iskolás gyermekek száma 50—55.

3. Egy hold legelő illetőség.

Kántori fizetés:

1. Minden ágytól pártól félvéka buza vagy 37 lei 50 bani. Az özvegyek felét fizetik.

2. Minden ágytól pártól félvéka zab, árpa vagy tengeri vagy 20 lei. Az özvegyek felét fizetik (Mintegy 70 pár).

3. Temetési stóla az egyházi felsőbb hatóság rendelkezése szerint.

4. Szabad lakás kerttel. E díjlel addig marad érvényben, míg a tanítói fizetések végleg nem rendeztetnek. Ezen javadalomért megkívánja az egyház a kántor tanítótól, hogy az E. T. VI. t. c. 23. §-ban megszabott kötelességeket pontosan teljesítse. Lelkész akadályoztatása esetén, valamint a kanonikus órákon a templomi szószéki szolgálatokat végezze. Az I—VI. osztályú fiú és leánygyermeküket az előírt tanterv szerint lelkiismeretesen tanítsa. Temetési és kántori, illetve énekvezéri teendőit végezze és az ismétlődő oktatást teljesítse és az egyházi jegyzőkönyv vezetését végezze. Pályázhatnak orgonázni tudó, az államhatalom által előírt képesítéssel rendelkező okleveles ref. férfi tanítók. Kellően felszerelt kérvények a lapban megjelenéstől számított 15 napon belül alulírott ref. lelkészhez küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó.

Paulik Béla

ref. lelkész, iskolaszéki elnök.

Pályázat.

A hegyközszenkmiklósi ref. e. gyház pályázatot hirdet a II-ik tanítói állásra. Fizetés az államsegély folyósításáig évi 6000 azaz hatezer lei az egyház pénztárából. Természetbeni új lakás kerttel. Románul tudó pályázó jelenleg és valószínűleg a jövőben is havi 3—4000 lei mellékkeresetre tehet szert. Kötelessége az iskolaszék által megjelölt elemi osztályok tanítása a megállapított tanterv szerint. Továbbá a kántor és lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés. Pályázati kérvények a hegyközszenkmiklósi ref. egyház lelkészi hivatalához a lapban megjelenéstől számított 15 nap alatt adandó be.

Presbyterium.**Pályázat.**

A kaplonyi református egyház presbiteriuma az egyház organista-kántortanítói állomására ezennel pályázatot hirdet.

Javadalom:

1. A tanítói javadalmi jegyzőkönyvben foglalt s 260 leire értékelt 3 hold kaszáló és az utána járó legeltetési jog megváltási összege fejében az 1922/23. tanévre évi 5000 lei készpénz az egyház pénztárából évnegyedes előleges részletekben.

2. Minden iskolába járó tanköteles gyermek után, azok szülőitől $\frac{1}{2}$ véka buza, $\frac{1}{2}$ véka gabona és egy ölös csirke (gyermekszám átlag 30).

3. Temetési díjak egyh. ker. szabályrendelet szerint.

4. Egy butorzatlan szobából álló lakás 400 □-ös konyhakerttel.

5. Esetleges államsegély.

Fenti fizetés ideiglenesen egy évre szól s így maga a választás is csak egy évre történik. Egy év elteltével az egyház újabb pályázatot hirdet.

Államsegély folyósítása esetén csupán a földet — az utána járó legeltetési joggal — illetve annak javadalmi jkv.-beli értékét és 50 lei készpénzt biztosít az egyház, az egy szobából álló lakáson kívül.

Kötelességek:

I—VI. osztályú iskolában a növendékeknek az egyh. ker. tanterv szerinti oktatása. Templomban organista-kántorság végzése. Temetések alkalmával kántori szolgálat teljesítése. Egyházi jegyzőség.

Pályázhatnak okleveles férfi tanítók jelen hirdetés megjelenésétől számított 3 hét alatt. Kellően felszerelt kérvények a kaplonyi ref. egyház lelkészi hivatalához küldendők.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Kaplony (u. p. Nagykároly), 1922 aug. 28.

Presbiterium.

Nagytisztelendő Esperes, iskolaszéki Elnök és Igazgató urak figyelmébe!

A 321—1922. sz. Egyházkerületi közgyűlési határozattal népiskoláinknak használatra ajánlott román-magyar nyelvű iskolai nyomtatványokat famentes papírra nyomtatva raktáron tartom és azokat a következő legjutányosabb áraim mellett hozom forgalomba:

Felvételi napló íve 2 Lei
Előmeneteli és mulasztási napló, íve 1 „
Haladási napló íve 80 bani

Ezen nyomtatványokból tetszés szerinti mennyiséget be is köthetnek, a Mulasztási Naplót kötetenként 25 Leiért, a Haladási Naplót 18 Leiért.

Értesítő könyvecske, darabja 2 lei 60 bani.
Elemi iskolai bizonyítvány --- 10 drb 7 Lei.

10 darabnál kevesebbet nem küldhetek egy nyomtatványból sem.

Bármely más nyomtatványokat, borítékokat, papírokat is legjutányosabb áron szállíthatok és tisztelettel ajánlom jönnévi könyvnyomdám szíves figyelmükbe.

Nagybecsű megrendelésüket kérve vagyok hittelvérti tisztelettel

BÉRES KÁROLY nyomdatulajdonos,
az „Egyházi és Iskolai Szemle” kiadója
Oradia-Mare - Nagyvárád, Fő-utca 14. szám.

Tanító Urak figyelmébe!

Az ideai tanévre a kerület által előírt tankönyvek, továbbá az összes iskolafelszerelési cikkek és füzetek, a legjobb beszerzési forrása

BENKŐ ARTHUR

könyv- és papírkereskedése, Nagyvárád.
Iskoláknak árendmény!

MAJOR FERENCZ

építész vállalkozó, Oradea-Mare - Nagyvárád
6-6 **Hármas-utca 9.**

Készít: mindenféle terveket és költségvetéseket, szakértői megbízásokat és becsléseket. — Vállal a magas építkezéshez tartozó: minden munkát, javítást és átalakítást. ::

Szülők figyelmébe!

Ha pénzt akarnak megtakarítani, úgy látogassanak el

SCHNEIDER és MIHELFIHEZ
Ferdinánd király- [Rákóczi-] ut 10. [Széchenyivel szemben.]

Gyermek ruha!

Hol megérkeztek!

Bécsi fiú és gyermek ruha u. m.: **fiú- és leányka kabát különlegességek.**

Bel- és külföldi gyapju-szövetek, szabókellékek dús választékban.

Béres Károly könyvnyomdája Oradea-Mare — Nagyvárád.